

2. Puflash tez-tez va chuqur nafas olishdan iborat. Nima sababdan sharni puflab shishirish bilan mashg'ul bo'lgan odamda qisqa muddatli gandarlash va bosh aylanishi, hatto hushdan ketish alomatlari paydo bo'ladi?
3. Odatda, ko'p chekadigan kishilar ko'p yo'talishini qanday tushuntirish mumkin?

3-laboratoriya mashg'uloti

1. Nafas olishda ko'krak qafasining harakatini kuzatish.

Kerakli jihozlar va asboblari: sekundomerli soat, santimetrli o'lchov tasmasi.

Ishni bajarish tartibi:

- o'quvchi kiyimining beldan yuqorisini yechib, stulga o'tiradi;
- tinch nafas olayotgan o'quvchining ko'krak qafasi va qornining holati, bir minutda nafas olishi soni aniqlanadi;
- o'quvchi o'rnidan turib tinch holatda nafas olganida va nafas chiqarganida uning ko'krak qafasining aylanasi orqa (kurakning ostidan) va oldingi (ko'krak bezi usti) tomondan o'lchanadi;
- o'quvchi chuqur nafas olganida va chuqur nafas chiqarganida ko'krak qafasining aylanasi o'lchanadi;
- tinch nafas olinganida va nafas chiqarilganida, chuqur nafas olinganida va nafas chiqarilganida ko'krak qafasi aylanasi o'rtasidagi farq aniqlanadi.

2. Nafas bilan chiqadigan havodagi karbonat angidridni aniqlash.

Kerakli jihozlar va asboblari: ikki dona probirka, shisha naycha, paxta, distillangan suv, ohakli suv (1 stakan suvga 20–30 g ohak solib tayyorlanadi).

Ishni bajarish tartibi:

- probirkaning biriga distillangan suv, ikkinchisiga ohakli suv quyilib, shtativga joylashtiriladi;
- o'quvchi chuqur nafas olgandan so'ng distillangan va ohakli suv solingan probirkalarga navbat bilan puflaydi;
- chuqur nafas olish va puflash 8–10 marta takrorlanadi;
- probirkadagi ohakli suvning rangi loyqalanib qolishi, distillangan suv rangining o'zgarishini kuzatiladi;
- ohakli suv rangining o'zgarishi, o'pkadan chiqayotgan havo tarkibidagi karbonat angidrid (CO_2) ning ohakli suv tarkibidagi kalsiy ishqori Ca(OH)_2 bilan birikib, ohaktosh CaCO_3 hosil qilgani tushuntiriladi.